

One Nation, Two Boxes, Four Messages

On Aron HaMet and Aron HaBrit

R. Mois Navon

Beit HaKenneset HaSefaradi BeRimon – Beshalach 5779

The bones of Yosef.

This week read of the great exodus from Egypt, the very birth of the nation, and yet, the story begins with the bones of Yosef!

שמות פרק יג
מִיָּז וַיְהִי בְשֻׁלַח פְּרָעָה אֶת הָעָם ... (ויט) וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ כִּי הִשְׁבַּע הַשֶּׁבַע אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פְּקֹד יִפְקֹד אֱלֹהִים אֶתְכֶם וְהֶעֱלִיתֶם אֶת עֲצָמוֹתַי מִזֶּה אֲתֶכֶם :

The issue of bringing Yosef's bones back to Israel is a deep and powerful one layered in multiple teachings. Indeed, the Gemara tells us that the bones accompanied the Jews through the desert at the very center of the camp:

תלמוד בבלי מסכת סוטה דף יג עמוד א
... וכל אותן שנים שהיו ישראל במדבר, היו שני ארונות הללו אחד של מת ואחד של שכינה מהלכין זה עם זה, והיו עוברין ושבין אומרים: מה טיבן של שני ארונות הללו? אמרו: אחד של מת ואחד של שכינה; וכי מה דרכו של מת להלך עם שכינה? אמרו: קיים זה כל מה שכתוב בזה.

There are 4 important teachings that come out of this strange phenomenon of the Aron HaMet being carried next to Aron Hashechina:

Mois: No, Jealousy

To start, let us ask why did Yosef refer to his bones specifically? The Gemara gives us a hint:

תלמוד בבלי מסכת שבת דף קנב עמוד ב
דכתיב +משלי יד: ל+ "וְרָקַב עֲצָמוֹת קִנְיָהּ" כל מי שיש לו קנאה בלבו - עצמותיו מְרַקִּיבִים, כל שאין לו קנאה בלבו - אין עצמותיו מְרַקִּיבִים.

- The emphasis on the bones is to emphasize JEALOUSY. Yosef was never Jealous, he instilled in his children (Efraim and Menashe) to not be jealous (as they proved when they accepted the first blessing of Yaakov going to the younger son.) This, of course, was unlike brothers who were jealous precisely of such a blessing and brought about the devastating descent to Egypt.
- Furthermore, the Ten Commandments are sealed with Do Not Covet and as such, the Recanti explains:

ריקאנטי שמות פרק כ
(יג) לא תחמוד בית רעך וגוי [שם י"ד]. זאת היא חתימת עשרת הדברות, ... ואמרו רבותינו ז"ל כי **נכללו במצוה הזאת כל המצוות**, שנאמר [תהלים קי"ט, פ"ו] כל מצותיך אמונה.

- The fulfillment of all the commandments is predicated on being free of all covetous jealousies. This is why it could be said of Yosef, that he fulfilled all the commandments.

The critical message to the nation being born is clear – it must eschew all jealousies.

R. J. Soloveitchik: No Arrogance

Next we follow the question of R. Soloveitchik who asks why was it that Moshe Rabbeinu himself dealt with Yosef's bones. Wouldn't it be more appropriate to appoint someone in a lesser position to do so?

- Rav Soloveitchik explains that a corpse is the most powerful symbol of man's dependency on others. It doesn't matter how powerful you are, how competent you are, you can not take care of your dead body. You need others. And just as it is true in death, so we must realize it is true in life! We are all dependent on each other.

רב סולוביצ'יק, דברי אגדה שהטיף לסדר תולדות (תשי"ח)
... שהגוף המת הוא הסמל של שפלות האדם, של התלות על הזולת, לצורך לבלעדיו. בעת הקבורה צריך כל אדם לחסדם של אחרים. ואולי הפירוש הנכון של "חסד ואמת" לא כמו שרגילים לפרש "חסר של אמת", שהוא חסד שאין לו תקוה שיגמל לו בחזרה – אלא שמחסד אחרון זה יוצא האמת הגדולה שאין שום בעל חיים עצמאי ובלתי תלוי באחרים.

And so, explains RS, this is why it was so important for Moshe to deal himself with the bones of Yosef:

רב סולוביצ'יק, דברי אגדה שהטיף לסדר תולדות (תשי"ח)
ובכן מובן הקשר בין משה לעצמות יוסף. ברגע של יצ"מ היה קל מאוד למשה להיאחז בַּרְשָׁתָהּ של הגאווה ולחשב בלבו שהוא הגדול הגואל ... לחשב את עצמו לעשיר, למלוח, לעצמאי, ולכן פנה לארונו של יוסף, הסמל של ענוה ברגע של גבורה. מיוסף למד שפלות-רוח.

רב סולוביצ'יק, דברי אגדה שהטיף לסדר תולדות (תשי"ח)
"ויקח משה את עצמות יוסף עמו": לקח לקח, מוסר לעצמו – עצמות יוסף, לא רק גופו ממש אלא זכר תורתו, זכר מידותיו. וחז"ל אמרו שמשה שמר את ארונו של יוסף באוהלו כל ארבעים שנה במחנה לוי, כל זמן גדולתו שמר סמל קדוש זה לטהרת מידותיו.

So Moshe kept the bones in his camp so that he might continually be reminded – that really everyone should be reminded – that EVEN with the Aron Shechina, or perhaps DAVKA because of the Aron Hashechina where one might feel some kind of arrogance at being in the inner court of the Lord – one must remember that there is NO PLACE FOR ARROGANCE.

This is a critical message for the nation starting out on its way – everyone must realize that there is no room for arrogance for we are all dependent on each other.

Prof. Ben Pazi: Social Justice

- Prof. Ben Pazi sees in the story of Joseph's bones, the righting of wrong (tikkun avel, avel hevrati), the closing of a circle, bringing back Joseph from whence he was sold. Indeed, the Gemara implies just that:

יהושע פרק כד פסוק לב
וְאֵת עֲצָמוֹת יוֹסֵף אֲשֶׁר הָעֵלּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם קָבְרוּ בְּשֵׂכֶם בְּחֻלְקַת הַשְּׂדֵה אֲשֶׁר קָנָה יַעֲקֹב מֵאֵת בְּנֵי חֲמוֹר אֲבִי שֵׁכֶם בְּמַאֲהָ קְשִׁיטָה וַיְהִי לְבְנֵי יוֹסֵף לְנַחֲלָה:
תְּלַמּוּד בְּבֵלִי מִסַּכַּת סוּטָה דָף יג עמוד ב - קָבְרוּ בְּשֵׁכֶם - מֵאֵי שְׂנֵא בְּשֵׁכֶם? אָמַר ר' חַמָּא בְּר' חֲנִינָא: מִשְׁכֶּם גִּבּוּהוּ, וְלִשְׁכֶם נַחֲזִיר אֲבִידְתּוּ.

- Prof. Ben Pazi explains that the Aron HaShechina - symbol of Divine Presence – is carried alongside the Aron of Yosef - symbol of social justice (tzedeq hevrat) in demand to say: You are only worthy of God's presence if you take care of social justice; indeed, without taking care of social justice, God will not remain in your midst.

Prof. Levinas: Mitzvah Observance

- Levinas explains that the Jewish people has somehow managed to live above history while yet remaining very much within history. That is, we have broken the rules of history, for by all rational arguments of history we should not be here.
- We have remained in history only by the grace of God, and this because we are His people, fulfilling His will.
- Levinas then notes that today, in fact, the majority of Jews do not fulfill Torah and mitzvot. So how are we here? Levinas explains:

“If the majority of present-day Jews have become detached, but contrive to reply: ‘I am a Jew’, it is because a minority, ... perpetuate this disciplined and highly inconvenient life.” (Difficult Freedom, p.54)

אם רוב היהודים היום מנותקים, אבל בכל זאת משתדלים להשיב: 'אני יהודי', זה הודות למיעוט, למיעוט היהודים ... שממשיכים את החיים הממושעמים והמאוד לא נוחים.

- Levinas then comes to explain the symbolism of the Aron HaShechinah and the Aron of Yosef – the Gem teaches that (with inserts of Levinas):

“Have you understood what this means? The living God can be found among this free people in the desert only if the memory of him who has rigorously obeyed, marches alongside.” (Difficult Freedom, p.55)

הבנת מה זה אומר? את האלוהים החיים ניתן למצוא בין האנשים החופשיים האלה במדבר רק אם זכרו של אותו האחד שציית בקפדנות, צועד לידם.

- Without people like Joseph who strive to keep the Torah in its entirety, God will not be found amongst the people. (השכינה – שהיא הסוד של קיום עם ישראל) בהיסטוריה – שרויה בעם ישראל אך ורק בגלל אלו שמקיימים את רצון האל, את התורה).

Conclusion

So these are the 4 essential commandments at the birth of the nation. The number “four” plays a prominent role in the story of the birth of the nation as in the 4 lashonot geula:

וְהוֹצֵאתִי, וְהִצַּלְתִּי, וְגֵאלְתִּי, וְלִקַּחְתִּי

I believe it is possible, and indeed instructive, to associate the four lessons from Yosef's bones with these four terms of redemption:

וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִפִּתְחַת סִבְלַת מִצְרַיִם

Hotzaiti – God took us out from under the Egyptian afflictions that we entered into due to family Jealousies. We are now committing to come out of that **Jealousy** which landed us under the Egyptian afflictions – indeed, is not jealousy the greatest of self-inflicted afflictions?!

וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעֲבָדָתָם

Hitzalti – God saved us from being slaves, we were the lowliest of the land, and now having been raised up, we do so with the knowledge that we have no reason to be **Arrogant** with our independence, for indeed, we are all dependent on each other.

וְגֵאלְתִּי אֶתְכֶם בְּזְרוּעַ נְטוּיָהּ וּבְשִׁפְטִים גְּדֹלִים.

Vegaalti – God redeemed us with an outstretched arm and great judgements – so too must we maintain a **Just Society** through great judgements of tzedek and mishpat, and the outstretched arm of the law (redeeming the widow and the orphan from injustice)

וְלִקַּחְתִּי אֶתְכֶם לִי לְעָם וְהִיִּיתִי לְכֶם לֵאלֹהִים

Velakacht – God took us to be a people, but He does so only that He be our God, that we abide by His **Torah**.

Shabbat Shalom.

EXTRA

There are a number of important questions here:

1. Why was it so important for YOSEF himself to make the brothers swear to bring up his bones?

בראשית פרק נ (כד) ויאמר יוסף אל אחיו אנכי מת ואלהים פקד יפקד אתכם והעלה אתכם מן הארץ הזאת אל הארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק וליעקב : (כה) וישבע יוסף את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעלתם את עצמותי מזה :

2. Why was it so important that Moshe do it himself?

תלמוד בבלי מסכת סוטה דף יג עמוד א
ת"ר : בא וראה כמה חביבות מצות על משה רבינו, שכל ישראל כולן נתעסקו בביזה והוא נתעסק במצות, שנאמר : +משלי י+ חכם לב יקח מצות וגו'.

3. Why did Yosef use the term “bones” – which the T’T finds a degrading term and one not used by Yaakov when he requested the same thing of Yosef?

תורה תמימה הערות בראשית פרק נ הערה כא שאמר והעליתם את עצמותי ולא “והעליתם אותי”, והלשון את עצמותי מורה על רקבון הבשר, ואינו זה מדרך הכבוד לצדיקים :

4. And then we have the strange LOCATION of the aron of bones during the 40 year travel in the desert – right in the middle of the machaneh leviya next to the Aron HaBrit, the Aron HaShechina! So explains the Gem.: